

Fons Cabrera i Bas

Sant Bartomeu del Grau

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Arxiu Històric d'Hostalric
Emplaçament Centre Cívic Can Llensa.

Coordenades:

Latitud: 41.98025
Longitud: 2.17759
UTM Est (X): 431869
UTM Nord (Y): 4647910

Classificació

Número de fitxa 08199-162
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Medieval Modern
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament d'Hostalric. Carrer Raval, n. 45. 17450 Hostalric. Girona.
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dg., 05/03/2006 - 01:00

Descripció

Fons documental dels segles IX-XIX, de 5700 documents, format per 14 fitxes documentals amb informació sobre el comtat d'Osona i Sant Bartomeu del Grau. Aquestes es poden agrupar en: 1874 Consentiment de les parròquies de St. Feliu, St. Vicenç i St. Pere de Torelló i certs singulars d'Espinelves, de Roda, St. Bartomeu de Grau i St. Martí de Sentfores, que del donatiu graciós de 30.000 lliures, després

reduït a 25.000, fet a favor de Fadri Enríquez i Anna de Cabrera, els primers diners d'aquest donatiu servís per lluir censals. St. Pere de Roda 1488/10/12 Extractes de documents1488/10/12 1876 Testimoni de Salvador Jurient, de que davant d'ell les universitats d'Espinelves, St. Bartomeu del Grau, Sau , Roda, Manlleu i Cabrera prometeren el subsidi graciós de 118 lliures pel casament d'una filla dels almiralls. 1555/06/09 Extractes de documents1555/06/11 2269 Reconeixement fet per Pericon de Merles, fill de Guillem de Merles, a Bernat de Centelles, sr. dels castells de Centelles i Sentfores, de tenir a feu el mas Permaninio a St. Salvador de Serradellops, el mas Argemir a St. Bartomeu del Grau i els masos i honors de Treserra a la parròquia de Sta. Maria d'Olost, pels quals li promet fidelitat i li fa el jurament i homenatge. 1313/08/06 Extractes de documents1313/08/06 2305 Venda feta en nom de Gastó de Montcada, marquès d'Aitona, a favor de Jaume Alemany DesCallar i Palmerola de tot el lloc o parròquia de St. Bartomeu del Grau, excepte la notaria o escrivania establerta i venuda a Pere Osona, notari de Vic, i també tot el lloc o parròquia de Sentfores amb els seus drets. Barcelona 1600/01/14 Extractes de documents1600/01/14 2342 Relació del contingut de documents del caixó 8 referents al castell de Palafolls, Vilanova de Palafolls, St. Bartomeu del Grau, St. Genis de Palafolls, heretat de la Plantera, vall de Sta. Susanna, veïnat de Traslaigua i Malgrat. 1336/??? Inventaris de l'arxiu o de documents1689/??? 2471 Presentació davant el lloctinent general feta per Sebastià Cuitants, prevere de la capellania de Sta. Eulàlia d'un instrument de 19 de setembre de 1449 on i ha la renúncia de Bernat Joan de Cabrera i la seva dona, Violant, i el seu fill, Joan de Cabrera, a un censal de 26 lliures de pensió venut a Ramon Bertran; aquest censal és amb especial hipoteca de la casa de Puigpardines, el castell de Sentfores, terme de St. Bartomeu del Grau i la quadre d'Alborques. 1608/11/04 Extractes de documents1608/11/04 2812 Notícies sobre l'adquisició del castell de Castelló d'en Bas, del Mallol, de Manlleu, de Torelló, de Cabrera, de s'Avellana o Roda, de la Meda o Samedà, d'Auertet, St. Bartomeu del Grau i St. Jaume d'Alboquers, castell de Sau, Brull i Seva. 3834 Consentiment de les parròquies de St. Feliu, St. Vicenç i St. Pere de Torelló i certs singulars d'Espinelves, de Roda, St. Bartomeu de Grau i St. Martí de Sentfores, que del donatiu graciós de 30.000 lliures, després reduït a 25.000, fet a favor de Fadrique Enríquez i Anna de Cabrera, els primers diners d'aquest donatiu servís per lluir censals. St. Pere de Roda 1488/10/12 Donacions i cessions de béns1488/10/12 3836 Testimoni de Salvador Jurient, de que davant d'ell les universitats d'Espinelves, St. Bartomeu del Grau, Sau, Roda, Manlleu i Cabrera prometeren el subsidi graciós de 118 lliures pel casament d'una filla dels almiralls. 1555/06/09 Dots i capítols matrimonials1555/06/11 . 4662 Còpia de 3 instruments, el primer de la creació de batlle de St. Bartomeu del Grau, el segon del dret de fadiga a la renda de 2 patis o sòls de Vilanova de Palafolls i el tercer del nomenament d'oficial i comissari general de totes les terres dels vescomtats.

Observacions:

(Continuació descripció) 4376 Reconeixement fet per Pericon de Merles, fill de Guillem de Merles, a Bernat de Centelles, sr. dels castells de Centelles i Sentfores, de tenir a feu el mas Permaninio a St. Salvador de Serradellops, el mas Argemir a St. Bartomeu del Grau i els masos i honors de Treserra a la parròquia de Sta. Maria d'Olost, pels quals li promet fidelitat i li fa el jurament i homenatge. 1313/08/06 Obligacions1313/08/06 4415 Venda feta en nom de Gastó de Montcada, marquès d'Aitona, a favor de Jaume Alemany DesCallar i Palmerola de tot el lloc o parròquia de St. Bartomeu del Grau, excepte la notaria o escrivania establerta i venuda a Pere Osona, notari de Vic, i també tot el lloc o parròquia de Sentfores amb els seus drets. Barcelona 1600/01/14 Compra-venda de béns immobles1600/01/14 5181 Presentació davant el lloctinent general feta per Sebastià Cuitants, prevere de la capellania de Sta. Eulàlia d'un instrument de 19 de setembre de 1449 on i ha la renúncia de Bernat Joan de Cabrera i la seva dona, Violant, i el seu fill, Joan de Cabrera, a un censal de 26 lliures de pensió venut a Ramon Bertran; aquest censal és amb especial hipoteca de la casa de Puigpardines, el castell de Sentfores, terme de St. Bartomeu del Grau i la quadre d'Alborques. 5347 Memòria dels jurats i veïns dels termes del Cabrerès, St. Bartomeu del Grau i Espinelves sobre l'elecció de veguer. 1608/11/04 Plets i processos judicials1608/11/04. Al setembre del 2002 la Generalitat de Catalunya els va entregar el fons documental del vescomtat de Cabrera i Bas i comtat d'Osona provinents de l'Arxiu Ducal Medinaceli. I que, un cop classificats i informatitzats aquests documents, han pogut

constatar que hi ha referències històriques de Sant Bartomeu del Grau. L'Arxiu Històric d'Hostalric comprèn el període entre el segle IX i XIX.

Història

El fons està format pels documents generats bàsicament per tres senyories feudals, els Vescomtats de Cabrera i de Bas i el Comtat d'Osona. El vescomtat de Cabrera es va constituir al segle XI i va perdurar fins el XIX, i geogràficament s'estenia per dues terceres parts de l'actual comarca de la Selva, l'Alt Maresme, l'extrem est del Vallès Oriental i el Collsacabra, a Osona. El vescomtat de Bas passà als Cabrera per herència l'any 1335, i comprenia la Vall d'en Bas i Riudaura, a la Garrotxa, El comtat d'Osona, que comprenia la plana de Vic, fou donat pel rei Pere III a Bernat III de Cabrera. Això fa que el ventall cronològic que comprèn el fons s'estengui des del segle IX al XIX.

Bibliografia

ADM. 2002. procedent de l'Arxiu Històric d'Hostalric. fons Cabrera i Bas. Pons i Guri, Josep M. Hostalric, capital i arxiu del Vescomtat de Cabrera. A: Quaderns de la Selva, 14 (Santa Coloma, 2002) LLACH
PALMADA, Emma. 2004. El fons documental dels vescomtats de Cabrera i Bas i dels comtats d'Osona i de Mòdica: història d'una dispersió. A: Revista de Girona, 227 (Girona, 2004), pàg. 79-83 LLACH
PALMADA Emma. 2005. Puig Amat, Neus. L'arxiu del Vescomtat de Cabrera i Bas, comtat d'Osona i de Mòdica. A : Quaderns de la Selva, 17 (Santa Coloma, 2005)